

УДК 342.95

DOI 10.33244/2617-4154.2(23).2026.249-257

А. О. Мілевська,*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права та процесу,
Державний податковий університет***A. A. Milevska,***Candidate of Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Civil Law and Procedure,
State Tax University
email: milevska-ntsk@ukr.net***ORCID 0000-0003-1876-1636;****Б. А. Кримчанін,***здобувач вищої освіти 3-го курсу Навчально-наукового інституту права,
Державний податковий університет***B. A. Krymchanin,***3rd year Bachelor's student Educational and Scientific Institute of Law,
State Tax University
email: bogdkrymch@gmail.com***ORCID 0009-0003-4339-6658**

ПЕРЕВІРКА НОТАРІУСОМ САНКЦІЙНОГО СТАТУСУ УЧАСНИКІВ ПРАВОЧИНУ: ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ТА ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ

NOTARIAL VERIFICATION OF THE SANCTIONS STATUS OF PARTIES TO A LEGAL TRANSACTION: LEGAL MECHANISMS AND IMPLEMENTATION CHALLENGES

Метою статті є визначення змісту та меж обов'язку нотаріуса щодо перевірки обмежень, які можуть впливати на посвідчення правочинів щодо майна, корпоративних прав та інших активів.

У дослідженні застосовано формально-юридичний метод для аналізу норм про нотаріат, санкційну політику й фінансовий моніторинг; системний метод для з'ясування зв'язку між нотаріальною процедурою, публічно-правовим контролем і захистом

Ця робота ліцензується відповідно до [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

© Мілевська А. О., Кримчанін Б. А., 2026

цивільного обороту; порівняльно-правовий метод для врахування європейських підходів до управління ризиками, пов'язаними з активами осіб, щодо яких застосовано обмежувальні заходи. Емпіричну основу становлять приписи законодавства, відомості відкритих реєстрів і типові моделі нотаріальних дій щодо розпорядження активами.

Обґрунтовано, що перевірка нотаріусом санкційного статусу не зводиться до технічного пошуку даних у реєстрі, а є складовою превентивної функції нотаріату. Встановлено, що найбільш проблемними є випадки, коли обмеження застосовано не до безпосередньої сторони правочину, а до особи, яка може здійснювати вирішальний вплив через структуру власності, представництво або пов'язаних осіб. Встановлено, що Державний реєстр санкцій підвищує доступність інформації, однак не усуває потреби в правовому оцінюванні майнових і корпоративних зв'язків. Окремо підкреслено ризики помилкової ідентифікації, різного тлумачення обсягу перевірки та надмірного обтяження добросовісних осіб.

З'ясовано, що відсутність єдиного алгоритму дій може спричиняти неоднакову нотаріальну практику, затримку посвідчення правочинів і необґрунтоване перенесення на нотаріуса функцій, близьких до розслідування прихованих корпоративних зв'язків. Запропоновано розглядати перевірку як багаторівневу процедуру, що поєднує ідентифікацію особи, аналіз представництва, встановлення кінцевого бенефіціарного власника, документування результатів і повторну перевірку перед вчиненням нотаріальної дії. Наголошено на потребі в розробці методичних рекомендацій, інтеграції державних реєстрів, уніфікації доказів проведеної перевірки та чіткого визначення межі відповідальності нотаріуса.

Ключові слова: нотаріус, правочин, фінансовий моніторинг, цивільний оборот, санкційні обмеження, юридична визначеність, майнові обмеження.

The purpose of the article is to determine the content and limits of a notary's duty to verify restrictions that may affect the notarisation of legal transactions concerning property, corporate rights and other assets.

The study applies the formal legal method to analyse the rules governing notarial activity, sanctions policy and financial monitoring; the systemic method to clarify the relationship between notarial procedure, public-law control and the protection of civil circulation; and the comparative legal method to take into account European approaches to managing risks related to the assets of persons subject to restrictive measures. The empirical basis of the study consists of legislative provisions, data from open registers and typical models of notarial acts concerning the disposal of assets.

It is substantiated that the verification of sanctions status by a notary is not limited to a technical search for data in a register, but constitutes an element of the preventive function of the notariat. It is established that the most problematic cases arise when restrictions are imposed not on the direct party to a legal transaction, but on a person who may exercise decisive influence through the ownership structure, representation or related persons. It is determined that the State Register of Sanctions increases the accessibility of information; however, it does not eliminate the need for a legal assessment of property and corporate links. Particular attention is paid to the risks of erroneous identification, divergent interpretations of the scope of verification and excessive burdening of bona fide persons.

It is found that the absence of a unified algorithm of actions may lead to inconsistent notarial practice, delays in the notarialisation of legal transactions and the unjustified transfer to the notary of functions similar to the investigation of hidden corporate links. It is proposed to consider verification as a multi-level procedure combining personal identification, analysis of representation, determination of the ultimate beneficial owner, documentation of the results and repeated verification before the performance of a notarial act. The need is emphasised for the development of methodological recommendations, integration of state registers, unification of evidence confirming that verification has been conducted, and a clear definition of the limits of notarial liability.

Keywords: notary, legal transaction, financial monitoring, civil circulation, sanctions restrictions, legal certainty, property restrictions.

Постановка проблеми. В умовах триваючої збройної агресії проти України санкційна політика держави стала важливим інструментом захисту національних інтересів, публічної безпеки та стабільності цивільного обороту. Санкційні обмеження безпосередньо впливають на можливість фізичних і юридичних осіб розпоряджатися майном, реалізовувати корпоративні права, укладати договори та брати участь у майнових правовідносинах. Саме тому перевірка наявності таких обмежень набуває особливого значення в нотаріальній діяльності.

Нотаріус під час посвідчення правочину виконує не лише посвідчувальну функцію, а й превентивну. Його завдання полягає у встановленні особи, перевірці правоздатності, дієздатності, належності майна та недопущенні вчинення нотаріальної дії, яка може суперечити закону чи встановленим державою обмеженням. Відповідно до Закону України «Про нотаріат» нотаріальні дії надають юридичної вірогідності правам і фактам, що мають юридичне значення [1]. Тому помилка нотаріуса під час перевірки правового статусу сторін може створити умови для обходу санкцій.

Складність проблеми полягає в тому, що санкційний ризик не завжди є очевидним. Якщо особа безпосередньо звертається до нотаріуса, її перевірка є порівняно зрозумілою. Однак складнішими є випадки, коли підсанкційна особа формально не існує стороною правочину, але може здійснювати вплив через структуру власності, представника, пов'язаних осіб, кінцевого бенефіціарного власника або інші корпоративні механізми. У таких умовах звичайна ідентифікація особи є недостатньою.

Закон України «Про санкції» визначає спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи як засіб щодо захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету й територіальної цілісності України [2]. Для нотаріальної практики особливе значення має блокування активів, оскільки воно прямо впливає на можливість користування та розпорядження майном. У цьому контексті нотаріус має перевірити, чи не призведе посвідчення правочину до обходу встановленого обмеження.

Практична складність полягає у відсутності достатньо деталізованого алгоритму такої перевірки. Законодавство визначає загальний обов'язок нотаріуса перевіряти факт застосування обмежувальних заходів, однак не завжди конкретизує глибину перевірки, джерела інформації, порядок документування результатів, межі відповідальності та критерії встановлення прямого чи опосередкованого вирішального впливу. Отже,

Мілевська А. О., Кримчанін Б. А. Перевірка нотаріусом санкційного статусу учасників правочину: правові механізми та проблеми реалізації

дослідження цієї проблеми пов'язане з потребою в забезпеченні балансу між інтересами національної безпеки та стабільністю приватноправових відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика правового регулювання нотаріальної діяльності, посвідчення правочинів, захисту майнових прав і реалізації публічно-правових обмежень у приватноправових відносинах досліджується в працях українських та іноземних науковців. У межах цієї статті враховано наукові підходи, які дають змогу поєднати три складові теми: нотаріальну форму правочину, санкційний контроль і ризик використання цивільно-правових механізмів для обходу майнових обмежень.

Д. В. Кирилюк безпосередньо досліджує проблеми здійснення нотаріусом перевірки санкцій під час вчинення нотаріальних дій. Автор звертає увагу, що запровадження санкційного механізму після 2014 року та його посилення після початку повномасштабної війни створили для нотаріату нові практичні завдання [4, с. 46–54]. Важливим для цієї статті є висновок про те, що наявність інформаційного ресурсу не усуває проблеми встановлення прямого чи опосередкованого впливу підсанкційних осіб.

Л. І. Вдовічена та А. Ю. Павлюк аналізують адаптацію нотаріальної діяльності до умов воєнного стану й підкреслюють потребу в оновленні процедур, посиленні контролю та забезпеченні доступу до реєстрів [5, с. 60]. В. В. Гуменюк досліджує посвідчення правочинів в умовах цифровізації та наголошує, що електронні інструменти не повинні підміняти правову оцінку нотаріуса [6, с. 183]. І. В. Патерило та О. Л. Соколенко розглядають нотаріат як сферу перетину приватноправових і публічно-правових впливів, що потребує належного процедурного забезпечення [7, с. 403].

Е.-А. Valvi аналізує роль юристів і нотаріусів у європейській та міжнародній системі протидії відмиванню коштів. Авторка підкреслює, що юридичні професії можуть бути гарантією законності, але за відсутності належної перевірки клієнта здатні стати каналом для зловживання правовими інструментами [8, р. 36]. Водночас у наведених дослідженнях не повністю розкрито питання про межі обов'язку нотаріуса під час встановлення опосередкованого контролю, порядок документування результатів перевірки, повторність перевірки перед посвідченням правочину та критерії відповідальності нотаріуса.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність наукових досліджень у сфері санкційного регулювання та нотаріальної діяльності, низка питань залишається недостатньо розробленою або дискусійною. Зокрема, невирішеними залишаються аспекти, пов'язані з чітким нормативним закріпленням обов'язку нотаріуса здійснювати перевірку санкційного статусу учасників правочину, а також визначенням меж такого обов'язку, відповідальності нотаріуса в разі невиявлення санкційних обмежень.

У науковій літературі переважно досліджуються загальні питання застосування санкційного законодавства та фінансового моніторингу, однак недостатньо уваги приділяється саме інтеграції санкційних обмежень у нотаріальний процес. Це зумовлено відносною новизною санкційного режиму для національної правової системи, динамічністю законодавчих змін, а також відсутністю сталої правозастосовної практики в цій сфері.

Окремою проблемою є відсутність єдиного підходу до того, чи повинен нотаріус здійснювати самостійну перевірку санкційного статусу учасників правочину, чи покладатися виключно на наявні державні реєстри та відкриті джерела інформації. Також не врегульованими залишаються питання технічної реалізації такої перевірки та її процесуального значення під час посвідчення правочинів.

Важливість вирішення зазначених проблем полягає в забезпеченні балансу між публічними інтересами держави у сфері національної безпеки та стабільністю цивільного обороту. Недостатня визначеність правового статусу нотаріуса в контексті санкційного контролю може призводити до правової невизначеності, ризиків оскарження правочинів і потенційної відповідальності нотаріусів.

У зв'язку з цим подальше дослідження спрямоване на визначення правової природи обов'язку нотаріуса щодо перевірки санкційного статусу учасників правочину, аналіз чинного нормативного регулювання, виявлення прогалин у праві й формулювання пропозицій щодо його вдосконалення. Це дасть змогу підвищити ефективність нотаріального захисту прав учасників цивільного обороту та забезпечити належний рівень правової визначеності у сфері санкційного контролю.

Метою статті є комплексне дослідження правових механізмів перевірки нотаріусом наявності санкційних обмежень, які можуть впливати на можливість посвідчення правочинів щодо майна, корпоративних прав та інших активів, а також визначення проблем реалізації такого обов'язку в сучасній нотаріальній практиці України.

Виклад основного матеріалу. Перевірка наявності обмежувальних заходів у нотаріальній діяльності має розглядатися не як допоміжна технічна дія, а як складова механізму забезпечення законності правочину. Нотаріус, посвідчуючи правочин, фіксує волевиявлення сторін і водночас перевіряє, чи відповідає така дія вимогам закону, чи не порушує вона права третіх осіб, публічний порядок або встановлені державою заборони. У цьому контексті санкційна перевірка набуває значення превентивного інструменту, спрямованого на недопущення використання нотаріальної форми для обходу майнових обмежень.

Нормативну основу такого обов'язку становлять положення законодавства про нотаріат, санкції, фінансовий моніторинг і порядок вчинення нотаріальних дій. Закон України «Про нотаріат» визначає нотаріат як систему органів і осіб, на яких покладається обов'язок посвідчувати права та факти, що мають юридичне значення [1]. З цього випливає, що нотаріальна дія повинна бути не лише формально правильною, а й юридично безпечною.

Закон України «Про санкції» передбачає можливість застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів, зокрема блокування активів [2]. Для нотаріальної практики саме блокування активів має найбільше значення, оскільки воно безпосередньо впливає на можливість користування та розпорядження майном. Якщо особа, стосовно якої застосовано таке обмеження, прямо або опосередковано контролює актив, посвідчення правочину щодо цього активу може фактично призвести до обходу санкції.

Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України конкретизує цей обов'язок. Він передбачає, що нотаріус перевіряє факт застосування санкцій до фізичних або юридичних осіб, які звернулися за вчиненням нотаріальної дії [3]. Якщо нотаріальна дія

стосується розпорядження активами, перевірки підлягають також особи, які можуть прямо або опосередковано здійснювати вирішальний вплив на особу, що звернулася до нотаріуса [3]. На нашу думку, саме ця вимога є найбільш складною, оскільки потребує оцінювання не лише персональних даних сторін, а й структури їхніх майнових, представницьких і корпоративних зв'язків.

До того ж важливим інструментом такої перевірки є Державний реєстр санкцій. Його функціонування спростило доступ нотаріусів до інформації про осіб, щодо яких застосовано обмежувальні заходи. Наявність відкритого реєстру дає змогу перевірити фізичну чи юридичну особу, отримати інформацію про вид санкції та зафіксувати результат перевірки [9]. Водночас значення цього реєстру не потрібно перебільшувати, адже він не завжди дає нагоду встановити прихований контроль, фактичний вплив або опосередковане володіння активом.

Саме тому санкційна перевірка повинна мати багаторівневий характер. Перший рівень полягає у встановленні особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, та перевірки її наявності в Державному реєстрі санкцій. Другий рівень охоплює перевірку представника та особи, в інтересах якої він діє, оскільки підсанкційна особа може діяти через довірену особу, керівника юридичної особи або інший представницький механізм. Третій рівень пов'язаний із перевіркою структури власності юридичної особи, її учасників, керівника, кінцевого бенефіціарного власника та пов'язаних осіб.

Емпіричний елемент дослідження ґрунтується на узагальненні типових моделей нотаріальних ситуацій, у яких санкційний ризик може бути очевидним або прихованим. Перша модель охоплює правочин щодо відчуження нерухомого майна фізичною особою, щодо якої застосовано блокування активів. У такому разі нотаріус має підставу для відмови у вчиненні нотаріальної дії, якщо посвідчення правочину призведе до розпорядження заблокованим активом.

Друга модель стосується правочину за участю юридичної особи, кінцевий бенефіціарний власник якої є підсанкційною особою. Формально стороною правочину є не особа, включена до санкційного списку, а юридична особа. Проте фактичний результат правочину може впливати на майнові інтереси особи, щодо якої застосовано обмеження. Саме ця модель демонструє, що санкційна перевірка не може обмежуватися лише пошуком найменування сторони правочину в реєстрі.

Третя модель пов'язана з учиненням нотаріальної дії через представника. Ризик полягає в тому, що підсанкційна особа може використовувати довіреність або інший представницький механізм для збереження контролю над активом або його відчуження. Четверта модель охоплює правочини щодо корпоративних прав, зокрема відчуження частки в статутному капіталі, зміну складу учасників юридичної особи або передачу корпоративного контролю. П'ята модель пов'язана зі схожістю персональних даних, коли особа має однакове або схоже прізвище, ім'я чи найменування з особою, щодо якої застосовано санкції. У такому разі нотаріус не повинен автоматично відмовляти у вчиненні нотаріальної дії, а має провести додаткову ідентифікацію за доступними даними.

Зазначені моделі свідчать, що санкційна перевірка має не лише реєстраційний, а й аналітичний характер. Нотаріус не проводить розслідування в повному розумінні цього слова, однак повинен здійснити розумну та достатню перевірку тих відомостей, які доступні в межах нотаріальної процедури. Саме тому важливо нормативно визначити межі такої перевірки, щоб уникнути як надмірного покладення обов'язків на нотаріуса, так і формального виконання перевірочних дій.

Окремого значення набуває співвідношення санкційної перевірки з фінансовим моніторингом. Законодавство про запобігання та протидію легалізації доходів відносить нотаріусів до спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу в окремих випадках [10]. Це означає, що нотаріус може бути залучений до процедур ідентифікації клієнта, встановлення кінцевого бенефіціарного власника, оцінювання ризиків і виявлення підозрілих операцій. Хоча санкційна перевірка та фінансовий моніторинг мають різну правову природу, вони перетинаються, оскільки обидва механізми спрямовані на недопущення використання правових процедур для приховування незаконних або обмежених майнових інтересів.

На нашу думку, важливим практичним питанням також є документування результатів перевірки. Оскільки санкційний статус особи може змінюватися, для нотаріуса важливо мати доказ того, що перевірка була проведена саме на момент вчинення нотаріальної дії. Доцільним є збереження електронного витягу з Державного реєстру санкцій, службової відмітки або іншого підтвердження, яке дає змогу встановити дату, час і результат перевірки. Такий підхід захищає не лише учасників правочину, а й самого нотаріуса в разі подальшого спору або перевірки його діяльності.

На підставі проведеного аналізу можна визначити основні напрями вдосконалення правового механізму санкційної перевірки. По-перше, потрібно розробити методичні рекомендації для нотаріусів, які б визначали мінімальний обсяг перевірки залежно від виду нотаріальної дії. Такі рекомендації мають передбачати окремі алгоритми для фізичних та юридичних осіб, представництва, правочинів щодо нерухомості та корпоративних прав.

По-друге, варто уніфікувати документування результатів, забезпечити технічну інтеграцію Державного реєстру санкцій з іншими державними реєстрами та чіткіше визначити межі відповідальності нотаріуса. Такий підхід зменшить кількість технічних помилок, сприятиме однаковості практики й унеможливить покладення на нотаріуса обов'язків, які виходять за межі доступних йому інструментів.

По-третє, доцільно розвивати ризик-орієнтовану модель санкційної перевірки. Це означає, що обсяг перевірки має залежати від характеру нотаріальної дії, виду активу, статусу сторін, наявності представництва, складності структури власності та інших обставин. Отже, основний науковий результат дослідження полягає в обґрунтуванні багаторівневої моделі санкційної перевірки, яка поєднує базову ідентифікацію особи, перевірку представництва, аналіз структури власності, встановлення кінцевого бенефіціарного власника, документування результатів і повторну перевірку перед учиненням нотаріальної дії.

Висновки. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що перевірка наявності санкційних обмежень у нотаріальній діяльності є важливою складовою забезпечення законності правочинів. Вона не може розглядатися лише як технічний пошук інформації в реєстрі, оскільки потребує оцінювання правового статусу сторін, характеру активу, структури власності та можливого впливу осіб, щодо яких застосовано обмежувальні заходи.

Установлено, що основна складність полягає не в перевірці особи, яка прямо внесена до санкційного списку, а у виявленні ситуацій опосередкованого контролю. Підсанкційна особа може впливати на правочин через юридичну особу, представника, пов'язаних осіб, кінцевого бенефіціарного власника або інші корпоративні механізми. Саме ці випадки створюють найбільший ризик для нотаріальної практики.

Обґрунтовано, що Державний реєстр санкцій є вагомим, але не єдиним інструментом перевірки. Його використання підвищує доступність інформації, однак не усуває потреби в аналізі інших відомостей, зокрема щодо структури власності, представництва та фактичного контролю над активом. Тому перевірка повинна мати не лише реєстраційний, а й аналітичний характер.

Доведено, що санкційна перевірка має бути узгоджена з процедурами фінансового моніторингу, оскільки обидва механізми спрямовані на запобігання зловживанню правовими інструментами. Водночас ці процедури не є тотожними, тому обов'язки нотаріуса мають бути визначені з урахуванням специфіки нотаріальної діяльності.

Запропоновано розглядати перевірку наявності санкційних обмежень як багаторівневу процедуру. Вона має охоплювати ідентифікацію особи, перевірку представника, аналіз особи, в інтересах якої вчиняється нотаріальна дія, встановлення кінцевого бенефіціарного власника, оцінювання структури власності, документування результатів і повторну перевірку перед посвідченням правочину.

Практичне значення запропонованого підходу полягає в тому, що він дає змогу забезпечити баланс між інтересами національної безпеки та захистом прав добросовісних учасників цивільного обороту. Надмірно формальний підхід може створити умови для обходу обмежень, тоді як надмірно широкий підхід здатний необґрунтовано ускладнити реалізацію майнових прав. Тому правове регулювання має бути чітким, пропорційним і технічно забезпеченим.

Перспективами подальших досліджень є розроблення критеріїв встановлення опосередкованого вирішального впливу, удосконалення порядку документування результатів перевірки, аналіз судової практики щодо оскарження відмов у вчиненні нотаріальних дій, а також дослідження можливостей інтеграції Державного реєстру санкцій з іншими державними реєстрами, що використовуються в нотаріальній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII : станом на 24 квіт. 2026 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
2. Про санкції : Закон України від 14.08.2014 № 1644-VII : станом на 1 серп. 2025 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text>

3. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України : наказ М-ва юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 : станом на 14 черв. 2025 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text>
4. Кирилюк Д. В. Проблеми здійснення нотаріусом перевірки санкцій при вчиненні нотаріальних дій. *Актуальні проблеми держави і права*. 2024. Вип. 102. С. 46–54. DOI : <https://doi.org/10.32782/apdp.v102.2024.7>
5. Вдовічена Л. І., Павлюк А. Ю. Адаптація нотаріальної діяльності до умов воєнного стану: нормативний аспект. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 3, ч. 2. С. 57–62. DOI : <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.2.8>
6. Гуменюк В. В. Особливості посвідчення правочинів в умовах цифровізації. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 5, ч. 1. С. 181–185. DOI : <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.1.31>
7. Патерило І. В., Соколенко О. Л. Адміністративні процедури в нотаріальній діяльності: проблеми застосування та судова практика. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 8. С. 400–405. DOI : <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-8/81>
8. Valvi E.-A. The role of legal professionals in the European and international legal and regulatory framework against money laundering. *Journal of Money Laundering Control*. 2023. Vol. 26, No. 7. P. 28–52. DOI : <https://doi.org/10.1108/JMLC-12-2021-0139>
9. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 січня 2024 року «Про затвердження Положення про Державний реєстр санкцій» : Указ Президента України від 29.01.2024 № 36/2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/36/2024#Text>
10. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 № 361-IX : станом на 1 січ. 2026 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>

Дата надходження 10.04.2026

Дата прийняття 24.04.2026

Дата рекомендації 28.05.2026

Дата публікації 30.06.2026